

нения, допълнения и извличаше съответни поуки за курсиститѣ. Всѣки день подиръ обѣдъ, седналъ на сѣнчесто мѣсто въ двора и заобиколенъ отъ курсиститѣ и лекторитѣ, той съ часове и до късно — често пѣти до вечерния здрачъ — четѣше и превеждаше отъ чуждѣ езикъ извънредно интересни и хубави нѣща, като даваше възможность на всички курсисти да взематъ живо участие въ поясненията и разискванията следъ прочетени известни пасажии. Мило бѣ и трогателно да гледа човѣкъ, какъ всѣки день свещеници, дякони и свѣтски лица, при една необикновена задушевность, свободно и непринудено по цѣли часове беседваха съ единъ архиерей, беседваха съ него като съ баща, като съ братъ. Всичко туй предразполагаше, приближаваше и привѣрзваше къмъ Главния ржководитель, като насърдчаваше и потикваше къмъ по-усърдна работа.

А тая усърдна работа даде твърде задоволителни резултати, които самъ Високопреосвещеный Павелъ констатира, когато въ речта си, произнесена отъ него на благодарствения молебенъ при завършване на курса, особено подчерта голѣмото старание и любовь, проявени отъ курсиститѣ въ слушането и усвояването на лекциитѣ. Сжщото изтъкнаха и самитѣ курсисти, които на сжщия молебенъ чрезъ свой представителъ изказаха благодарность къмъ Св. Синодъ и Съюзния съветъ — за устройване на курса, и къмъ Съюзния ржководитель — за мждротото му и проникнато съ отеческа любовь ржководство на съюза и курса, като засвидетелствуваха, че сж извлѣкли отъ курса голѣма полза — доста освежили и разширили познанията си по много богословски въпроси.

Никой днесъ не може да оспори ползата отъ опреснителни курсове за свещеницитѣ. И курсътъ, който всѣка година по нареждане на Св. Синодъ се свиква въ София, и тоя, който вече четвърта година се устройва отъ Съюза на православнитѣ християнски братства за подготвяне ржководители на енорийски православни братства, и курсоветѣ, които Пловдивската св. Митрополия устройва това лѣто поотдѣлно — за учители-ржководители на ученически и юношески православни дружества, и за свещеници-ржководители на православни братства въ Пловдивска епархия — всички тѣ сж отъ голѣма полза за нашата църква и свещенство. Нуждитѣ на църквата подсказаха и наложиха създаването на такива курсове, както по-рано наложиха и създаването на православни братства и ученически православни дружества. Тия нужди ще наложатъ устройването на повече и по-дълговремени такива курсове, понеже вѣрата и църквата никогашъ така люто не сж били нападани, както се нападатъ въ днешно време. Истината Христова, наистина, е неизмѣнна и вѣчна, но методитѣ на преподаване и защитяване тая истина се промѣняватъ и усъвършенствуватъ. Враговетѣ на църквата всѣки день изработватъ нови методи за борба, нови оржжия за атакуване църквата. Ония, които сж въ църковната крепостъ, сж длѣжни да се защищаватъ съ съответно съвремененно оржжие, което винаги могатъ да намѣрятъ въ съкровищницата на църквата — въ словото Божие. Всички пастири и ржководители иматъ въ ржцетѣ си това слово Божие, но не могатъ умѣло да се ползватъ отъ него; всички иматъ духовно оржжие, ала не умѣятъ да го наточатъ и да действу-

ватъ съ него. Въ опреснителнитѣ курсове тъкмо туй тѣ постигатъ — припомнюватъ си позабравеното, разширяватъ богословскитѣ си познания, учатъ се умѣло да си служатъ съ почерпалото — да го пълнятъ отъ неизчерпаемия духовенъ кладенецъ, за да напояватъ жадуващитѣ, и наточватъ добре духовното си оржжие. Както ония, които бранятъ отечеството, макаръ да сж минали презъ казармата и военната школа, често биватъ свиквани на едномесечно или двумесечно обучение — за опресняване на знанията и за запознаване съ новитѣ методи на защитяване отечеството, така е наложително и за духовнитѣ стражи, които бранятъ вѣрата и църквата, да бждатъ по-често свиквани на едномесечно обучение. Голѣмото религиозно невежество, което днесъ е обхванало всички срѣди у насъ, а най-вече интелигенцията, правятъ още по-повелителна нуждата отъ такива курсове. Просвѣтени и опитни духовни пастири навсѣкжде ще създадатъ православни братства и юношески дружества, ще засилятъ тѣхната дейность и ще привлѣкатъ въ тѣхъ всички младежи и всички възрастни въ енорията си, като по тоя начинъ полесно ще ги въведатъ въ църквата, отъ която тѣ сега стоятъ далечъ, и ще ги спасятъ.

Хр. П-въ.

Противоболшевишки музеи у насъ.

Вестницитѣ съобщиха, че въ Софийската гара била уредена постоянна изложба на долнокачествени съветско-болшевишки хранителни и други продукти, та пѣтуващитѣ български народни маси непосредствено да видятъ поне частъ отъ „прелеститѣ“ на съветския рай.

Ето една хубава идея, която отъ всички страни трѣбва да се подеме най-енергично. Въ Европа такива музеи сж отдавна уредени на много мѣста. У насъ, кждето болшевишката пропаганда срѣди наивнитѣ и полуобразовани маси е най-силна, идеята за създаване на *народни повсемѣстни противоболшевишки музеи* трѣбва да се подеме съ най-голѣма енергия и предприемчивость. Тукъ и държавата и частната инициатива могатъ да си съперничатъ. Цѣла България е наводнена отъ нахална и поуко-измамническа болшевишка псевдонаучна литература, която кара наивнитѣ младежи и проститѣ селски маси къмъ вѣоржжено възстание и създаване въ България на нова, съветска власть и устройване живота ни по руски теркъ. Срещу тази скритомъ прѣскана подпалваческа литература мжчно може да се реагира резултатно, защото отъ Русия за нея се харчатъ милиони, а ние ги нѣмаме. Но срещу сѣянитѣ отъ тази платена литература — превратни идеи и лѣжливи хвалби на новата руско-съветска лъжекултура може най-добре да се заработи чрезъ повсемѣстно създаване на *противоболшевишки музеи изъ села и градове*.

Държавата е нападната и то изъ засада. Тя, въ името на свободата, мира и културата, има длѣгъ и право да се брани и да просвѣщава своитѣ граждани, да ги пази отъ червената зараза, която носи за всички най-черното робство, каквото историята не познава.

Въ тѣзи противоболшевишки музеи споредъ европейскитѣ вестници се уреждатъ следнитѣ отдѣли:

1. Свободи на личността.
2. Социално благоденствие.
3. Гонение срещу религията.
4. Ограбване на селския имотъ и трудъ и превръщане селянина въ държавенъ робъ.
5. Нещастieto на рускитѣ майки и на руското дете.
6. Насилствено болшевиизиране на руската наука.
7. Мизерия, болести, гладъ.
8. Ужаситѣ на чеката.
9. Новитѣ руски охолници и измаменото работничество.

Има и други интересни отдѣли, но ние тукъ нѣма да ги изброяваме всичкитѣ. Ясно е, че и изброенитѣ деветъ отдѣла сж достатъчни, да разкриятъ всѣкому „прелеститѣ“ на болшевишкия рай. Въ отдѣлитѣ се излагатъ: *предмети* (донесѣни изъ съветска Русия), *фотографически снимки* изъ живота на болшевишка Русия, както и изъ дейността на болшевишкитѣ агенти и орждия въ цѣлия свѣтъ (напр., разрушаването на столичната катедрала, черквитѣ и др., избиването на жени и деца въ Русия, умиращитѣ отъ гладъ съветски работници и др. п.), разни *рисушки и карикатури*, които илюстриратъ и осмиватъ съветския „рай“; начертани върху плакарди *бойни пароли*, вдъхновяващи за борба срещу червената проказа, *фотографически снимки*, изнасящи благоденствието на маситѣ и свободата на личността въ некомунистическия държави.

За сега, изглежда, у насъ тѣзи музеи ще трѣбва да се устрояватъ по частна или обществена инициатива. Благородни и резултатни ще сж въ това отношение инициативитѣ на разни национално-обществени, църковни и др. п. организации и дружества.

Нека не губимъ скъпо време. Особено днесъ, когато — макаръ и отначало сдържано — вече почва да се говори за създаване вече търговски връзки съ Съветска Русия, подобни музеи ще изиграятъ голѣма спасителна роля по села и градове.

А. Н-бовъ.

Религията или атеизъмътъ е опиумъ за човѣчеството?

Въ своята критика на Хегелевата философия на правото, Карлъ Марксъ пжтьомъ бѣше изказалъ мисълта, че „Религията е опиумъ за народа“. Съ течение на времето и вследствие разрастването на Марксовия авторитетъ, тази негова инцидентна фраза се превърна въ принципиално идеологическо положение, което социалистическата пропаганда разнася широко по свѣта. Болшевицитѣ пжкъ специално издълбаха съ голѣми букви тази велика мисъл на своя първоучителъ върху стената срещу храма „Иверската Св. Богородица“ въ Москва и се захва следъ това съ стрѣвно увлечение да я одѣлотворятъ въ живота на православна Русия, използвайки всички срѣдства, които имъ даваше властта и които имъ разрешаваше тѣхната престъпна насилническа съвестъ.

Доколкото позволяватъ рамкитѣ на една кжса статия, азъ ще разкритикувамъ известната Марксова мисълъ, за да покажа, първо, че тя е фалшива отъ философска и социална гледна точка, и второ, че е вѣрно точно обратното положение — *атеизъмътъ и въ частностъ самата марксистска материалистическа доктрина е единъ истински опиумъ както за вѣрки отдѣленъ народъ, така и за човѣчеството въ цѣлостъ*. И то именно най-злокачествениятъ и зловреденъ опиумъ, който когато и да било е билъ поднасянъ на сжщото това човѣчество.

За да нарече Марксъ религията „опиумъ за народа“, необходимо е едно дълбоко невежество и повърхностно разбиране на това, що се нарича и що е религия. Марксъ невежа! Марксъ плиткоуменъ мислител! Силно казано, наистина, но вѣрно казано при това. Идеологътъ на революционния социализъмъ е билъ широко начетенъ човѣкъ, обладавалъ е една голѣма маса познания. Ала той е билъ сжщински невежа въ онази областъ на духовното дирене, която носи названието религия. Нито Марксъ, нито Енгелсъ, нито по-дребнитѣ тѣхни епилони не сж се занимавали специално съ религиозната проблема. Извели чрезъ повърхностно-прибързани философски спекулации положението, че цѣлиятъ духовенъ животъ на човѣка е една проста производна на материята и законитѣ, които управляватъ тази материя, малко по-нататъкъ производна и на икономиката, и законитѣ, които управляватъ икономиката — тѣ подведоха подъ този общъ знаменателъ самата религия. Отъ този моментъ нататъкъ марксиститѣ вече правятъ своитѣ критики на религията при наличността на едно дълбоко вкоренено предубеждение, при единъ оковаващъ съзнанието имъ предразсѣждъкъ, който имъ прѣчи да видятъ религиознитѣ феномени въ тѣхната истинска сжщина и ценностъ.

Марксистскитѣ теоритици (и атеиститѣ изобщо) забелязватъ отъ религиитѣ само външнитѣ форми, иерархическото устройство на черквитѣ, нѣкои догмати. И всичко това външно, което тѣ успѣватъ да видятъ и върху което концентриратъ своитѣ атаки, тѣ критикуватъ сектантски ограничено, тензионно и повърхностно. Нито единъ такъвъ критикъ на религиитѣ не е забелязалъ, че тѣ сж дѣло не на свещеничеството, а на религиознитѣ учители, на такива изключителни личности, които нѣматъ нищо общо съ дребнавитѣ смѣтки на живота, които се явяватъ досѣщъ като проводници на единъ висшъ свѣтовенъ промисълъ, изливащъ се надъ несвършения човѣшки родъ. Нито единъ такъвъ критикъ на религиитѣ не е забелязалъ, че най-сжществено въ тѣхъ не е формата, а оизи плодотворенъ можщъ възвисителенъ духъ, който обхваща душитѣ на многобройни човѣшки поколения, тласка ги нагоре по стрѣмнината на еволюцията и така създава предпоставкитѣ на голѣмитѣ свѣтовни цивилизации. Има ли на земята поне една цивилизация, която да не е подквасена и закърм. на отъ религиозенъ духъ? Нѣма абсолютно нито една. Начело на всѣка една отъ великитѣ цивилизации на човѣчеството стои безусловно религиозенъ учителъ, възраждане на религиозния духъ. Това сж Хазаритѣ, царствата отъ хилядолѣтия, за които е говорилъ въ „Зендъ Авестата“ единъ отъ най-великитѣ древни пророци — Заратустра. Днесъ и философитѣ скептици, какъвто е, напримѣръ, Освалдъ Шпенглеръ, знаменитиятъ авторъ на „Упадъка на запада“ — вече признаватъ великата жизнена истина: че всѣка една човѣшка култура е движена отъ нѣкаква неведома вътрешна сила, която взима формата на религия. Угасне ли религиозното съзнание въ недрата на една цивили-

зация, угасва и тя самата, умира отъ вътрешно изтощение и нейната животворяща душа. На трето място, слѣпитъ за най-големитъ прояви на религията критици-агенисти не виждатъ какво огромно нравствено влияние указва тя върху развитието на всѣка отдѣлна човѣшка душа. Религията е култиваторка и стимулаторка на *съвестта* у човѣка. Безъ високо религиозно съзнание нѣма силно развита и активна съвестъ. А безъ такава съвестъ нѣма и не може да има висшъ общественъ животъ и развитие. Само наказателни кодекси не сж достатъчни. Центърътъ на тежестта на морала не е вънъ отъ човѣка, а вътре въ него. Религията и религиитъ изобщо затвърдяватъ този центъръ вътре въ човѣка по-здраво отъ всѣки другъ факторъ. И въ това се заключава гѣхната трета велика, безспорна заслуга за човѣчеството.

А щомъ всичко това е така, тогава не може да има по-невѣрна, по-фалшива мисль отъ тая, че религията се явява опиумъ за народитъ, за човѣчеството. Учейки за единъ незримъ съ обикновени очи Богъ, учейки за единъ отвъденъ по-висшъ свѣтъ, учейки за възмездие, което ще получатъ добритъ и лошитъ човѣшки дѣла, религията въ сжщностъ *дисциплинира нравствено и възвисява духовно човѣка*, а не го опива; тя държи бодро неговата съвестъ и му внушава очакването за едно по-висше състояние; тя облагородява неговитъ чувства и избистря неговото съзнание. Два свѣтовно-исторически примѣра могатъ да ни покажатъ какво значи религията за единъ народъ — участъта на еврейтъ и участъта на циганитъ. И двата тѣзи народи скитатъ по земята немилли-недраги, но, докато еврейтъ, които фанатично се придържатъ ъ религията си, представляватъ отъ себе си единъ отъ най-големитъ фактори въ свѣта, циганитъ образуватъ паритъ на всички човѣшки общества и сж лишени отъ всѣкакви творчески възможности. Опиумъ ли се явява за еврейския народъ неговата религия, или пъкъ тя е неговото най-големо величие предъ лицето на цѣлото човѣчество и сжщевременно най-яката му опора въ живота, неговото единчко спасение? А какво сж достигнали чергаритъ цигани безъ религиозенъ опиумъ, ако религията бѣше действително такава.

Ето защо бихме могли да кажемъ по аналогия на Волтеровия афоризмъ за Бога: *Ако нѣмаше религия, тя трѣбва да се създаде — за да се спаси и възвиси човѣчеството.*

Да видимъ сега реалната жизнена стойностъ на арелигиозността, или, друго-яче казано, на атеизма, безбожието; да видимъ не е ли въ сжщностъ именно то единъ страшенъ опиумъ за народитъ и човѣчеството.

Материалистическото разбиране на битието отхвърля сжществуването на Бога и на безсмъртната човѣшка душа. Отхвърляйки тѣхъ, то отхвърля и идеята за сжществуването на една по-висша действителностъ отъ земната и идеята за възмездие по-висше отъ обикновеното човѣшко възмездие. По такъвъ начинъ материализмътъ основно деградира, първо, битието изобщо, лишавайки го отъ единъ висшъ Промисль; второ, човѣкътъ изобщо, свеждайки го до една временна комбинация отъ атомни молекули, до едно животно; и трето, духовно-нравствения животъ на цѣлото човѣчество, ограничавайки го въ областта предимно на материалнитъ блага и съобразявайки го само съ практическитъ временни последици отъ неговото поведение. При материалистическо разбиране на битието, човѣшката душа, човѣшкото съзнание се лишава отъ най-ценнитъ и най-висшитъ свои елементи. И въ едно такова състояние на опиване отъ атеистическото учение, то фактически из-

пада въ сжщото положение, въ което се намира единъ пушачъ на опиумъ: поглъщайки жадно неговия димъ, той си докарва *тукъ на земята* едно блаженство, което другитъ очакватъ въ нѣкакви по-висши свѣтове. Ала идва следъ това пробуждането, и пушачътъ на сладкия опиумъ, носещъ щастие тукъ на земята, се вижда въ жалкото положение на единъ разбитъ човѣкъ, на единъ изтошенъ и похабенъ организъмъ, негоденъ вече за никаква творческа дейностъ и благородно сжществуване.

Досжщъ сжщото става и съ гълтането на атеистическия отровенъ опиумъ. Човѣкътъ и човѣшкитъ общества очакватъ отъ него практическо щастие тукъ на земята, но когато се събудятъ, когато изтрезнятъ отъ неговия димъ, виждатъ че сж попаднали въ земенъ пѣкълъ, че сж разбити и обезсилени до последна степенъ. Азъ ще дамъ само два голѣми свѣтовно исторически примѣра за илюстрация на своята мисль.

Единиятъ е участъта на най-застрасения атеистъ философъ — Фридрихъ Нитче — като примѣръ на *индивидуално* опиване съ страшния опиумъ на атеистическото миросъзерцание. Този гениално надаренъ иначе мислителъ, считайки религията за „цвѣтенъ димъ“, за измама, за „прелъстяване“ къмъ нѣкакви несжществуващи отвѣдсвѣтовни идеали, се отдаде на едно страстно опиване съ опиума на атеизма, за да дойде накрай до пълно обезумяване. Трагичната история на Нитчевото философско проваляне е дадена отъ менъ подробно въ съчинението ми „Анти-Нитче“, кждето читателътъ ще може да я проследи въ всичкитъ ѣ фази и подробности. Тукъ само давамъ единъ примѣръ, който показва кжде именно извежда онзи стремежъ у човѣка, който иска да направи земята, земното, материалното като единственъ достоенъ обектъ за съзерцание и възвеличение.

Вториятъ примѣръ е още по-забележителенъ. Той показва *общественитъ* последици отъ всмукването на атеистическия опиумъ. Имамъ предвидъ величайшата трагедия на руския народъ следъ разразяването на болшевишката революция надъ него. Болшевишката партия бѣше последователка на правовѣрния марксизъмъ, който учеше, че религията е опиумъ за народа. Всмуквайки дълбоко тая отрова, болшевицитъ, най-вече тѣхнитъ вождове, постепенно деградираха своята психика до нивото на звѣроподобния човѣкъ, у когото липсва всѣкиква съвестъ. И когато тѣ поведоха своитъ пълчища въ походъ за заграбването на властта отъ законнитъ ѣ обладатели (Руското учредително събрание, избрано при свободни избори следъ падането на царския режимъ!), когато тѣ успѣха действително да я заграбятъ и да учредятъ своята собствена властъ надъ многомилионната страна — тогава именно полича всичкия катастрофаленъ ужасъ, всичкитъ катастрофални последици отъ марксистския опиумъ. Въсто да донесатъ на руското работничество и селячество реално щастие тукъ на земята, болшевишкитъ опиумисти му създадоха такъвъ единъ строй и животъ, който може най-правилно да се характеризира съ заглавието на най-новата книга върху Съветска Русия, написана отъ френския общественикъ Борѣ, именно — „Адски рай“.

Да, религията говори за рай и адъ отвъдъ земното сжществуване на човѣка, ала нейната най-прѣка вътрешна задача е да осжществи рай тукъ на земята и действително ни приближава къмъ него крачка по крачка чрезъ еволюционното духовно-нравствено възвисяване на човѣчеството. А марксистскиятъ атеизъмъ отхвърля метафизическото битие и иска да се добере до земния рай по съкратенитъ пѣтица на насилено и безира-

ствеността, обаче хвърля въ най-пъклено страдание онзи народъ, надъ който успѣва да добие господство. И днесъ великата славянска страна е въ положението на единъ оскотенъ отъ опиуменъ димъ пушачъ, който вече изтрезнява и вижда ужаса на атеистичната идеология. Религията донесе на руситѣ Православната църква, величественитѣ храмове и манастири, въ които се пречистваха духовно-нравствено душиѣ на милиони хора; религията донесе на руския народъ най-благородни и човѣчни култове, най-ценни обичаи и празници. А болшевишкиятъ атеистиченъ опиумъ надари Русия съ *Чека*, вмѣсто църква; съ *поголовно истрѣбление*, вмѣсто спасение; съ *страшни разрушения*, вмѣсто творчество; съ *милиони безпризорни деца*, вмѣсто съ нови по-съвършени човѣшки типове; най-после, съ *безподобенъ гладъ и физическо израждане*, вмѣсто съ материално благоденствие. Болшевишкиятъ опиумъ направи даже това, което не е сънувалъ и най-голъмиятъ пессимистъ на човѣчеството — той докара до *канибализъмъ* една частъ отъ руското селячество, вследствие небивалата дезорганизация на националното стопанство. Въ XX-я вѣкъ, въ епохата на свѣрхпроизводството на блага, при наличността на една толкова висока цивилизация, въ онази именно страна, която по-рано (през времето на „религиознитѣ заблуди“) хранѣше свѣта, се възвърнаха ужасяващитѣ форми на човѣшкия канибализъмъ, на човѣкоядството. Никоя друга революция въ историята не е поднасяла на човѣчеството такъвъ скжпоценъ даръ. Поднесе го тъкмо онази революция, която бѣше написала на своето знаме великата мисль на Маркса, че „Религията е опиумъ за народитѣ“.

Какъ страшно изобличи, наистина, историята великото безумие на Маркса и на неговитѣ слѣпооки епигони — болшевишкитѣ водачи!

Следъ този грандиозно зловещъ примѣръ, цѣлото човѣчество и всѣки мислящъ човѣкъ поотдѣлно трѣбва да изтрезнѣятъ веднажъ завинаги и да престанатъ когато и да било да всмукватъ най-злотворния опиумъ, който нѣкога му е билъ предлаганъ — *ядната отрова на атеизма*.

Любенъ Казанджиевъ.

Единъ истински човѣкъ.

„Не роняй старъ, она новизну держитъ“! Тѣзи думи на Пушкина властно завладяватъ съзнанието ми, колчемъ се опитвамъ да дамъ отсжда за днешнитѣ преживѣлици. Наистина, не бива и не може безнаказано да се немари *миналото*; то е спотайло въ себе си *новото*, изнася го на показъ, осмисля го.

Ние, обаче, съзнателно немаримъ днесъ миналото, не се учимъ отъ него. Отдадени неудържимо на борба за надмощие, за земни придобивки, изгубили усета за добро и красота, за подвигъ и творчество въ живота, забравили сме, че човѣкъ се обезличава, щомъ угаси въ душата си потребността отъ красота и творчество, и губи пжтищата, които водятъ къмъ радостъ и щастие. Тълпи партизани „съ убеждения подъ наемъ и съ съвестъ подъ наемъ“ (думи на Достоевски) замѣгляватъ съзнанието на народа съ често нескопосна речъ, хленчатъ за *теглилата* на народа, а въ сжщностъ сж скжсали връзкитѣ си съ него. И не се сѣщатъ да прелистятъ страницитѣ на миналото, за да провѣрятъ *значимостта* на всичко, съ което днесъ живѣятъ, и да *видятъ* последициѣ на всичко, що вършатъ.

Днешната действителность напомня преживѣлици преди 70—80 години. За тѣхъ напомня Достоевски въ

своя „Дневникъ на писателя“. Херценъ, Бѣлински и всички почти интеллигенти бѣха скжсали съ народа. „Отдѣлили се отъ народа, тѣ бѣха изгубили и Бога. Безспокойнитѣ измежду тѣхъ станаха атеисти, а заспалитѣ и спокойнитѣ — индиферентни. Къмъ народа тѣ хранѣха само едно презрение, въобразявайки си и вѣрвайки въ сжщото време, че го обичатъ и че му желаятъ всичко добро. Но тѣ го обичаха отрицателно. . . Всички тѣ бѣха социалисти, безъ всѣка нужда и целъ, а само поради „логическото течение на идеитѣ“. Херценъ се отрече отъ основитѣ на старото общество. Той отричаше семейството, а бѣше добъръ баща и мжжъ; отричаше собствеността, а успѣ да нареди работитѣ си така, че се наслаждаваше въ чужбина отъ своята осигуреность; замисляше революция и подстрекаваше къмъ нея другитѣ, а въ сжщото време обичаше комфорта и семейния покой. . . И Бѣлински бѣше страстенъ социалистъ и . . . атеистъ. „Ние, преди всичко, сме атеистична организация“, повтаряше той думитѣ на едно отъ възванията на интернационала. Бѣлински поставяше надъ всичко разума, науката и реализма. Но той въ сжщото време разбираше по-дълбоко отъ всички, че само разумътъ, науката и реализмътъ могатъ да създадатъ *нравникъ*, а не социална хармония, въ която би било възможно за човѣка да живѣе. Той знаеше, че основата на всичко сж нравственитѣ начала. Въ новитѣ нравствени основи на социализма (който, обаче, до сега е повлиялъ само за гнусни извращения на природата и на здравия смисль) той вѣрваше до безумие . . . съ възторгъ. Като социалистъ нему се падаше, преди всичко, да събори християнството; той знаеше, че революцията непременно трѣбва да почне отъ атеизма. Той трѣбваше да събори онази религия, отъ която излѣзоха нравственитѣ основи на отричаното отъ него общество. Той отричаше семейството, собствеността, нравствената отговорность на личността, а бѣше добъръ баща и мжжъ. . . Като социалистъ той трѣбваше да разрушава християнството, да нарича Христовото учение лъжливо и невежествено човѣколюбие, осждено отъ съвременната наука и отъ икономическитѣ начала. Бѣлински не се спре и предъ сияещата личность на Христа, предъ пресвѣтлия ликъ на Богочовѣка, предъ Неговата нравствена недостижимость, Неговата чудесна и чудотворна красота, предъ които се спрѣ даже Ренанъ въ своята пълна съ безвѣрие книга „Животътъ на Исуса“, като заяви, че Христосъ е все пакъ идеалъ на човѣшката красота, недостижимъ образъ, който никога не ще се повтори. . . Една вечеръ, отдаденъ на своя неугасимъ възторгъ, Бѣлински каза: „Не може да се виѣняватъ грѣховетѣ на човѣка и да се обременява той съ дългове, когато обществото е уредено тѣй подло, че за човѣка е невъзможно да не върши злодейства. . . Той икономически е принуденъ къмъ злодейство и поради това, жестоко и нелепо е да се изисква отъ човѣка това, което той не може да изпълни и споредъ законитѣ на природата, дори ако би искалъ. . . Менъ дори ми е умилително да го гледамъ“, — прекжсна изведнажъ Бѣлински яростнитѣ си възклицания и сочейки мене, — „всѣкога, когато по мене Христа, лицето му цѣло се мѣни, като че иска да заплаче. . . Да, повѣрвайте ми вие, наивни човѣче“, — нахвърли се той отново върху мене — „повѣрвайте, че вашиятъ Христосъ, ако се родѣше въ наше време, щѣше да бжде най-обикновенъ, най-незабелязанъ човѣкъ; Той щѣше да се изгуби при сегашната наука и при сегашнитѣ двигатели на човѣчеството“. . .

„Азъ страстно усвоихъ учението на Бѣлински, заявява Достоевски. И трѣбваше да отида въ Сибиръ. Въ Тоболскъ ни навестиха женитѣ на декабриститѣ. . . Тѣ ни благословиха за новия пжтъ, прекръстиха ни и дадоха всѣкому Евангелие. Четири години прожежа то подъ възглав-

ницата ми въ каторгата. Азъ го четѣхъ и на другитѣ. По него научихъ единъ каторжникъ да чете... Четиритѣ години каторга бѣха дълга школа; азъ имахъ време да се убѣдя, че само чрезъ трудъ се достига самобитностъ и чувство на собствено достоинство, че безъ вѣра въ Бога, безъ Христа всичко ще погине. Ако съвременнитѣ социалистически учители имаха пълна възможностъ да разрушатъ старото общество и да построятъ ново, то ще произлѣзе такъвъ мракъ, такъвъ хаосъ, нѣщо дотолкова грубо, слѣпо и безчовѣчно, че цѣлата постройка ще рухне подъ проклятията на човѣчеството, преди да бжде завършена"...

Пророчески сж тѣзи размисли. Тѣ сочатъ пѣтя къмъ новия день, къмъ жадуваното отъ всички щастие. Тѣхъ трѣбва да си спомнятъ и днешнитѣ ръководници на обществото. Като завладяващъ показъ на значимостта на вѣрата въ Христа за щастие на земята ще напомня разказа на Шандоръ фонъ Хегедешъ „Ние дванадесеттѣ“.¹⁾

„На завоя на улицата ме поздрави съ нисъкъ поклонъ единъ човѣкъ. Той носѣше вехта шапка, а облѣклото му предизвикваше съжаление. Братата и жбитѣ му бѣха нечисти. Изобщо цѣлиятъ му видъ даваше такава печална картина, като че ли въ това зле хранено тѣло животътъ уморенъ вегетираше. Искахъ да се отдалеча, но той пакъ ме поздрави; тогава го погледнахъ повнимателно и очитѣ му ми се сториха много познати. Той се приближи до менъ и съ кроткъ гласъ ме запита:

— Не благоволявате да ме познаете?

— Наистина не — отговорихъ азъ.

— Азъ съмъ Томасъ Тедлеръ. — Дългиятъ Тома, както ме наричаха въ училището. Отъ тогава има 25 години и, както виждате, животътъ не ме е много глезилъ.

— Я вижъ! Дългиятъ Тома! Да, сега си спомнямъ вече. Но какво се случи съ тебе? Ти много си се измѣнилъ!

— Действително, животътъ премина върху ми не много нѣжно, а съ желѣзоподковани обувки....

Наблизо имаше кафене, ние влѣзохме. Азъ седнахъ на една маса, но моятъ беденъ другаръ не смѣеше да седне до мене. Трѣбваше дълго да настоявамъ и азъ му припомнихъ времето, когато заедно седѣхме на училищната скамейка. Поржчахъ бира, хлѣбъ и масло. Моето внимание го зарадва и той ме гледаше съ умиление, докато ядѣше.

— Е! — казахъ му азъ — какво прави презъ всичкото това време, откакто не сме се виждали? Ожени ли се?

— Да, — отговори той.

— Имашъ ли деца?

— Десетъ деца имамъ.

— Десетъ деца!...

— Да. Две ми умрѣха — малкия Тома и Пени; другитѣ десетъ сж живи.

— Бѣдний мой приятелю, ти имашъ много грижи? А съ какво се занимавашъ?

— Служа въ общината, получавамъ 2500 пелги²⁾. 800 пелги плащамъ за квартира — десетъ деца искатъ мѣсто....

Азъ го погледнахъ слисанъ:

— И ти можешъ да живѣешъ съ тия пари, да изхранвашъ десетъ деца?

— Мога. И щѣхъ да бжда много щастливъ, ако Тома и Пени бѣха живи, но тия две мили сжщества умрѣха отъ дифтеритъ. Какви чудни и сладки деца бѣха! Ако нѣщо ми липсва въ живота, това сж само тия две деца.

Наново го погледнахъ очуденъ.

— Та тия деца, които имашъ, малко ли сж?

— Охъ, приятелю, никога човѣкъ нѣма доста деца — тѣ сж единствената радостъ на живота. А може ли да има излишъкъ на радостъ?

— Но какъ живѣете вие на Поба?

— Какъ живѣеме? Ще ти разкажа. Азъ нѣмамъ собствена личностъ, азъ съмъ само дванайсетата частъ отъ оная група, която съставлява нашето семейство. Азъ съмъ толкова, колкото малкия ми Стефанъ или малката Илонка. Азъ нѣмамъ други желаня, освенъ да се върна навреме у дома, да поиграя съ децата. Ти не знаешъ и може би никога не ще узнаешъ, какво значи да се върнешъ уморенъ дома си и изведнажъ десетъ живи дечица да те посрецинатъ. Тѣ говорятъ съ различни гласове, но азъ чувамъ въ всѣки отъ тѣхъ моя собственъ гласъ. И когато ние, дванайсеттѣ — защото съ жена ми сме толкова — седимъ около масата, азъ мисля, че седа на нѣкоя царска трапеза, макаръ и всѣки отъ насъ да получава само по едно парче хлѣбъ и малко сирене или деница. Толкова е красиво когато съмъ между тѣхъ, че се чувствувамъ като да съмъ въ рай и ангелчета чуруликать около менъ. Не ми трѣбватъ ни театъръ, ни забавления, понеже всичко това ми дава моето малко семейство. А може би то ми дава и нѣщо повече, защото ми доставява небесно спокойствие и вътрешна радостъ, което не може да даде града съ своя шумъ и своитѣ забавления. Ако ни видѣше нѣкой голѣмъ художникъ, когато седимъ около масата, мисля, че ще пожелае да ни увѣковѣчи, защото всѣкой обедъ е като една приказна срѣдновековна трапеза. Но това е само вънкашната страна на нѣщата. Вземи сега и духовната прелестъ на нашата трапеза.

Всѣки день едно отъ децата казва обедната молитва и по тоя начинъ всѣкое отъ тѣхъ се моли три пѣти въ месеца. Въ началото на следващия месецъ азъ донасямъ заплатата си дома и тогава започва четенето на молитвата пакъ първиятъ. Ако месецътъ има 31 день, тогава моята жена казва молитвата единия день. Срещу Коледа пакъ е моя редъ. Е, можешъ ли си представи, какво е това? Чувствуващъ ли душевната разхлада на тая лирика? Ти, който живѣешъ въ промѣнливата вълна на голѣмия свѣтъ, почувствуваешъ ли си нѣкога оная чиста любовъ, която произлиза отъ молитвата на десетъ малки дечица, които съ ангелски гласъ молятъ Бога да имъ даде всѣкидневния хлѣбъ?... При това има и игри, когато времето ми позволява. На пролетъ и презъ лѣтото правимъ голѣми излети въ гората, кждето дърветата и цвѣтията ни посрѣщатъ, а ние всички така се радваме... Ние не кжсаме цвѣтията, а само ги гледаме и все пакъ изпитваме сжщото чувство, каквото изпитва единъ ерцхерцогъ, когато мине презъ тая гора, или нѣкой голѣмъ богаташъ, ако случайно дойде тамъ.

Охъ, повѣрвай ми, нѣма бедностъ въ свѣта, има само недоволство, което нашата вискателностъ ни налага. И най-голѣмото щастие се състои въ оная духовна сила, която може да ни накара да се откажемъ отъ всичкитѣ си егоистични желаня на нашето лично азъ. Ако изчезнатъ нашитѣ лични суетни желаня, тогава ще имаме единъ голѣмъ човѣшки материалъ, който заслужава да му се даде малко радостъ, най-вече когато тоя човѣшки материалъ е плътъ отъ нашата плътъ и кръвь. Вѣрвай ми, животътъ е прекрасенъ, когато човѣкъ нѣма суетни желаня. И азъ, който стоя на най-долното стъпало на живота, когато погледна къмъ върха на тая човѣшка пирамида, която стои надъ мене, тогава виждамъ, каква скука изпитватъ тѣ, стремяйки се да иматъ всичко.

По мое мнение нѣма по-голѣмъ престѣпникъ, по-голѣмъ убиецъ отъ вискателността, която руши всѣко щастие, всѣко спокойствие, а когато тя постигне успѣхъ, той ме дава радостъ, а само разочарование. Да, вѣрвай ми, не

1) Вестникъ „Зора“, брой 4210, отъ 19. VII. 1933 г.

2) Унгарска монета

сж само думи това що ти казвамъ; вѣрвай ми, въ всѣка моя дума е истината. Азъ нищо друго не желая, само да продължавамъ да живѣя така и да запазя до край чувството на щастие, което ме изпълва, когато ние, дванайсеттѣ, седимъ около скромната ни трапеза.

Ние дванайсеттѣ — въ това има толкова поезия, толкова радост . . . Може би, моитѣ думи да ти сж скучни, смѣшни; сигурно, обаче, зная, че всичко, което ти казахъ е ново за тебъ, защото ти не познавашъ тая голѣма, чиста ангелска радостъ на живота!

Десетъ живи деца! За единъ егоистъ то звучи като безброй грижи, но за мене, който нѣмамъ своето „азъ“, за менъ това е само щастие, само радостъ, за мене тия десетъ деца сж единъ сладъкъ, сжлъп подаръкъ, изпратенъ ми отъ Бога . . .

Той млъкна и се приготви да си отиде.

Азъ заплатихъ и излъзохъ съ него. Минахме покрай единъ магазинъ за играчки, азъ хванахъ приятеля си за ржка и поискахъ да влѣземъ вжтре, за да избере за всѣко дете по единъ споменъ. Но, за мое голѣмо очудване, приятелътъ ми отказа.

— Благодаря ти за вниманието — каза той — не ми се сърди, не мога да приема твоето предложение, защото тия играчки сж вече възбудителни суетни желаня и ще направятъ въ душитѣ на децата такъвъ превратъ, който ще събуди желанието и ще ги направи недоволни. И затова азъ затварямъ за тѣхъ, докогато мога и до като бждатъ подъ моето влияние, *всѣко нѣщо, което не е душевна потребностъ и което може да разколебае тѣхния спокоенъ и щастливъ животъ.*

Той ми стисна признателно ржката и се загуби въ тълпата, Азъ мислихъ дълго върху думитѣ му и дойдохъ до заключение, че бившиятъ ми съученикъ, просто облѣчениятъ Тома, е единъ голѣмъ човѣкъ, защото той можа тукъ, на земята, въ малкия си кржгъ, да създаде она свѣтъ, ва който Христосъ толкова много е проповѣдвалъ. И сега за пръвъ пжтъ въ живота си разбрахъ, колко превъзходенъ е тоя, който така живѣе, въ сравнение съ ония, които познавахъ въ живота; сега разбирамъ, че и скритъ отъ свѣта въ тѣсния кржгъ на семейството, може човѣкъ да бжде голѣмъ, само че за това трѣбва една силна, чиста душа.

Господи! Колко високо стои тоя човѣкъ надъ всички, които въ една или друга форма служатъ само на себе си и не сж доволни отъ това, че тѣхното „азъ“ само не стои на върха на човѣшката пирамида. Това е голѣмиятъ човѣкъ, а не ние, които се грижимъ съ любовъ и въсхищение изключително за нашето егоистично „азъ“.

Мигове отъ вѣчността сж отредени за човѣка на земята. Само онзи ще ги изживѣе щастливо, който смогне да напои всѣка своя мисль и дѣло съ жизнената сила на Христовото учение. Такива люде сж истински човѣци, голѣми човѣци.

Д.

Всемогщиятъ проповѣдникъ.

Тамъ, дето Тигъръ, свещената рѣка на Азия, се сливаше съ Ефратъ, край неговия дѣсенъ брѣгъ, нѣкога се издигаеше красивъ градъ, съ високи каменни кжци, съ голѣми градини, сръдъ които мраморни фонтани освежаваха горещия въздухъ съ милиардитѣ си кристални водни капки. Красивъ и богатъ бѣше този градъ, неговитѣ жители търгуваха съ всици познавани тогава краища на земята. Весели и доволни бѣха всички. Но най-богатъ между всички бѣше Дудимъ. За него всички говорѣха, никой не знаеше, жолко сж богатствата му, пжкъ и самъ той не можеше да

ги изброи. Но почитътъ, която му отдаваха всички, не бѣше само заради богатството му, а и за добротата му. Колко бедни прилеждаше той, колко отчаяни отъ несполукитѣ си обнадежваше, даваше имъ сръдства, за да започнатъ наново своитѣ работи. Когато чуеше, че нѣкой отъ неговитѣ съграждани отиваше зле въ търговията, той ходѣше при него, покровителствуваше го навсѣкжде, докато го издигне отново.

Мжжетъ му се кланяха низко, когато го срѣщаха, женитѣ колѣничеха предъ него, а децата, които той обичаше безкраино, на тълпи се събираха около него и съ радостни лица му цѣлуваха ржцетѣ. Той нѣжно ги галѣше, раздаваше на всички подарѣци и блажено се взираше въ тѣхнитѣ грѣйнаги личица.

Имаше той двама синове — Майра и Рейпи. Рейпи — по-малкиятъ — бѣше неговата гордостъ. Той имаше всичкитѣ му качества — усърденъ, упоритъ въ работата, благосклоненъ къмъ всички, добъръ, скроменъ и тихъ. Майра бѣше другъ. Въ него бѣха събрани сѣкашъ всички лоши качества, всички човѣшки слабости — сребролюбие, злоба, коварство, разюзданостъ. Дудимъ страдаше много заради него. И често Майра остро нападаше баща си за неговитѣ благодеяния.

— Който е некадъренъ да работи, нека умира, защо ние да го издигаме съ своитѣ сръдства?

— Е, Майра — отвърщаше огорчено Дудимъ — това е единъ човѣшки дългъ. Отъ това ние нищо не губимъ, напротивъ, съ добротата си спасяваме загиващи човѣци. Защо ни е всичкото това богатство? Нима само за наша угода? Колко е красиво и облекчително за душата, когато помагаме на нѣкой изнемогващъ!

— Но затова ли работимъ, затова ли скитаме по чуждитѣ земи? Ако все тѣй караме, не е чудно да изпаднемъ сами. Тогава ще се намѣри ли единъ поне, който нась да пригледа?

— Ще има! Ще има такива, Майра, не бжди жестоко сърдеченъ. Ние много по-малко даваме помощи, отколкото ти самъ харчишь за своитѣ лоши удоволствия.

Майра злобно стрелваше съ погледъ баща си.

— Азъ работя и мисля, че имамъ право да живѣя, както ми се иска.

— Че работишь, сине, не отричамъ. Но защо не си скроменъ като Рейпи?

— Като Рейпи! Все Рейпи! Само Рейпи. Ти винаги него предпочиташъ.

— Не. И двамата сте ми еднакво мили. Но Рейпи има по-друга душа отъ твоята.

Омраза кипѣше въ душата на Майра къмъ брата му. Той не можеше да го понася, мразѣше го, защото неговата скромностъ и добротата му бѣха неприятни и защото му бѣше дотегнало баща му да го посочва за примѣръ. Мразѣше го и заради това, че въ алчността си за богатства, които ще му даватъ удоволствия, не можеше да се примири съ мисльта, че нѣкога Рейпи ще получи половината отъ бащинитѣ му богатства.

И никога двамата брата не трѣгваха заедно по търговия. Все съ различни кервани, все въ различни посоки. Никога не ходѣха заедно, макаръ Рейпи да бѣше примирителенъ и обичаше брата си.

А страдаше много Дудимъ отъ братската омраза на Майра. Чувствуваше, че не ще може да живѣе още много и се мжчеше да ги примири, но напразно! Дори на смъртния часъ, когато той пожела да ги види заедно, яви се въ началото само Рейпи, който тжжно ридаше около леглото на умирающия си баща.

— Рейпи, ти си добъръ, въ тебе ми е надеждата. Обичай Майра, той нѣкога ще те разбере.

Очитъ на Рейпи бѣха пълни съ сълзи, когато, се вираше въ лицето на баща си, съ ржка на гърдитъ си въ знакъ на покорностъ и съгласие предъ бащината воля.

Едва когато Рейпи излѣзе, яви се Майра.

— Майра, не ще ли ми дадешъ предсмъртна радостъ?

Обичай брата си!

— Та и ако го обичамъ, какво ще ползува тебе следъ смъртъта ти?

— Жестокъ си ти, Майра, и нека боговетъ те вразумятъ, — печално издума старецътъ, приклопи очи и заспа въчния си сънъ.

Цѣлиятъ градъ го оплака.

Трѣбваше да се подѣлятъ бащинитъ богатства. Майра кипѣше отъ злоба. Нима той ще допусне това? — И въ душата му се загнихъ пълненъ планъ. Той повика брата си и съ притворна усмивка и доброта заговори.

— Рейпи, правъ бѣше баща ни, когато ме увещаваше. Дай си ржката и нека се забрави миналото.

Рейпи развълнувано му подаде ржката си.

— Брате Майра! Баща ни жадуваше за това примирение.

— Да, Рейпи. Азъ лошо постѣпвахъ. Не искашъ ли, преди да си раздѣлимъ всичко, да идемъ заедно съ керванъ до Палестина? Следъ като се върнемъ, ще си подѣлимъ имота и богатствата.

Рейпи радостно прие. Той не подозираше нищо. Неговата добра душа ликуваше, че Майра е станалъ толкова примиренъ.

И тръгнаха. Пѣтуваха дни и нощи винаги единъ до другъ, възседнали на две камили, а следъ тѣхъ следваха безчетни, натоварени съ стока, камили.

Една вечеръ замръкнаха до непознатъ градъ. Разпѣнаха палатки край него и легнаха да прекаратъ нощта. Въ полунощъ Майра стана, приближи до една палатка и събуди двама отъ най-вѣрнитъ си слуги. Дълго ги увещава, най-сетне тѣ кимнаха съ глави и се съгласиха.

— Идете въ палатката му, запушете му устата, вържете го и го занесете далечъ отъ тука. Тогава извадете му очитъ, развържете го и тамъ го оставете. Вие нѣма да се връщате. Идете, кждето пожелаете. Ето ви наградата — и Майра имъ подхвърли десетъ кесии съ злато.

На заранъта всички въ кервана научиха, че Рейпи се е отдѣлилъ отъ тѣхъ съ двама слуги. Майра, притворно загриженъ, изпрати да го подирятъ въ околността и когато всички изпратени се върнаха, безъ да го намѣрятъ, той заповѣда да тръгне керванътъ,

Дълго още пѣтуваха. Бѣше привечеръ вече единъ день, когато предъ тѣхъ се лѣснаха водитъ на палестинската рѣка Йорданъ. Подъ нѣколко високи палми бѣше насѣдалъ много народъ, срѣдъ който младъ мжжъ, въ бѣло одяние, изправенъ, говорѣше. Керванътъ спре, и Майра бавно приближи до събралия се народъ и се вслуша въ думитъ на говорящия.

... „Азъ съмъ изпратенъ отъ Моя небесенъ Отецъ не да съжда човѣцитъ, а да ги призова къмъ покаяние, къмъ добро говорѣше младиятъ мжжъ. Свѣтътъ е потъналъ въ зло, човѣшкитъ души сж загубѣли, въ тѣхъ лжчитъ на смириенето и доброта не грѣятъ. Но Оня, Който Ме е изпратилъ, още има милостъ къмъ васъ и Той не желае вашето погубване. Смирете сърдцата си, потѣпчете гордостъта си, злобата си, възвишете душитъ си и дойдете при Мене. Азъ ще ви посоча пѣтя на истината и живота. Но дойдете съ чисти сърдца, защото оня, който не се е покаялъ за грѣховетъ си, който притайва въ душата си злоба къмъ своя близкъ, той не ще може да се нарече наследникъ на Царството Божие. Азъ чета по лицата ви вашитъ грѣхове“ . . .

Майра се ужаси, защото виждаше, че очитъ на Проповѣдника бѣха насочени къмъ него и го пронизваха. „Нима не треперите, — като че ли му казваше той, — нима душата ви е спокойна при мисълта за злитъ ви дѣла?“ . . .

Майра се разтѣжи. Той се сниши, за да избѣгне погледа на Проповѣдника, но не можеше. Две блестящи очи изпитателно се вираха въ него. Той не изтрая, обърна се назадъ и бързо затича къмъ кервана, но за мигъ се прикова на едно мѣсто отъ мощния гласъ на Проповѣдника.

„Зли и коварни люде, — говорѣше Проповѣдникътъ на събралитъ се, — вие бѣгате, закривате очитъ си предъ вашитъ лоши дѣла, но отъ наказанието не ще избѣгнете!“ . . .

Майра падна по очи. Едва сега той схвана, какво престѣпление е извършилъ, въ душата му просвѣтна, а устнитъ му прошепнаха:

— Рейпи, Рейпи, брате мой, що сторихъ съ тебе!

Но нѣчии стѣпки го накараха да издигне глава. До него стоеше Проповѣдникътъ, съ властенъ жестъ Той го накара да се издигне.

— Тежи ли ти на душата?

— Да, господине! Азъ . . . брата си . . . сега се измжчвамъ.

— Иди и намѣри брата си!

— Но ще ми бжде ли простено?

— Богъ прощава на всички, които се разкайватъ.

И Проповѣдникътъ бавно се отдалечи.

Приближиха до Майра много отъ Неговитъ слушатели.

— Той е Божий Синъ, има чудна властъ да изцѣрява болни, да възкресява и мъртви.

Щомъ чу това, Майра бързо се втурна къмъ кервана и веднага заповѣда да се връщатъ назадъ. Застаналъ на камила предъ всички, той ридаше.

— Рейпи, брате мой! Рейпи! Азъ ще те намѣря и ще те доведа при Този човѣкъ. Той ще ти върне зрението. Рейпи! Рейпи!

Керванътъ стигна до сщия градъ. Майра се вираше по всички посоки.

— Рейпи, кжде си, Рейпи?

Предъ самитъ градски порти стоеше младъ човѣкъ. Когато керванътъ доближи до него, той радостно извика!

— Майра! . . .

Майра го погледна и скочи отъ камилата. Притича до брата си, но отскочи назадъ, защото Рейпи виждаше.

— Рейпи, ти и твоитъ очи!

— Майра, азъ бѣхъ слѣпъ, но неочаквано пакъ прогледнахъ.

Майра го пригърна съ ридания.

— Рейпи, прости ми! Той, Той! Проповѣдникътъ ти повърна очитъ! Той всичко знае! Той е всемогущъ.

Йорд. п. Илиевъ.

Комунизъмътъ носи най-голѣми нещастия за народитъ. Само учението на Богочовѣка Христа води човѣчеството къмъ духовенъ възходъ, истински напредкъ, здрава култура и щастие.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДЪЛЪ.

Писмо № 2068 отъ 6 априль
1933 г. на Св. Синодъ

До Негово Високопреосвещен-
ство св. Неврокопския митропо-
литъ г. г. Макарий
въ гр. Неврокопъ.

По прилагане чл. 33 отъ Син.
окр. № 9607/31 г., въ връзка съ
практиката на нѣкои митрополии
да конфискуватъ депозита по
брачни дѣла, ако странитѣ въ
дадения имъ срокъ не внесатъ
определенитѣ имъ такси за бра-
коразводнитѣ писма. (За сведе-
ние на останалитѣ митрополии).

На № 436.

Ваше Високопреосвещенство,

Съ писмото подъ насрещния номеръ запитвате правилна ли е практиката на нѣкои митрополии да обявяватъ въ Държавенъ вестникъ, че странитѣ по бракоразводни дѣла, решени съ влѣзло въ законна сила решение, сж длъжни да внесатъ въ тримесеченъ срокъ отъ публикацията определенитѣ имъ такси, иначе внесенитѣ депозитъ и пр. ще бжде отнесенъ къмъ фонда „Епархийски църковни нужди“, и трѣбва ли Св. Неврокопската митрополия да следва тая практика.

Св. Синодъ, въ заседанието си отъ 8. III. т. г., реши да Ви явимъ, че, съгласно чл. 33 отъ Синодното окръжно № 9607/1931 год., внесенитѣ отъ странитѣ суми за депозитъ, залогъ, берии и пр. оставатъ въ полза на фонда „Епархийски църковни нужди“ само ако подлежатъ да бждатъ повърнати на правоимеющия и не бждатъ поискани отъ последния въ срокъ отъ една година отъ свършването на дѣлото. Не е необходима особена покана до правоимеющитѣ, поради което обява въ Държавенъ вестникъ или другаде не се прави. Когато съ решението бракътъ не е оставенъ въ сила, а е разторгнатъ или унищоженъ, внесенитѣ депозитъ не подлежатъ на повърщане, а се минава на приходъ срещу такситѣ за бракоразводнитѣ писма и се приспада отъ тѣхъ. Въ тоя случай чл. 33 отъ споменатото окръжно нѣма приложение. Депозитътъ не може да се конфискува въ полза на фонда „Епархийски църковни нужди“ подъ предлогъ, че странитѣ не сж внесли въ даденъ срокъ определенитѣ имъ такси за бракоразводнитѣ писма. Споменатата въ писмото практика на нѣкои митрополии (доколкото такава практика действително сществува) не се основава на действащитѣ положения на общото и църковното право и е незаконна. Депозитътъ срещу такситѣ за бракоразводнитѣ писма цели да се осигури постъпването на сжитѣ такси въ епархийскитѣ каси и загова би трѣбвало да се определя въ размѣръ, който да съответствува на тия такси.

Препоръчваме се и пр.

Намѣстникъ-Председател на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Добро начало. Това е постъпката на председателя на Б. У. С. г. Д. Негенцовъ, който, по време на Свещеническия съборъ въ София през миналия месецъ, бѣ изпратилъ едно любезно приветствено писмо до делегатитѣ - свещеници. Въ това писмо се изгъква, между другото, че нѣкои отъ отрицателнитѣ прояви въ нашия животъ „не бива да помрачатъ оня духъ на

възвишенъ стремежъ, който еднакво изпълва гърдитѣ и на свещеници и на учители при изпълнение на тѣхната благородна обществена мисия“. Въ сщщото писмо се срѣщатъ и много богословски, чисто църковни термини, като „осѣнение отъ обществената правда“, „християнско смирение“, „кръстътъ на народното служение“, „Богочовѣкътъ Христосъ“ и пр., които, заедно съ щастливата идея да се влѣзе въ допиръ съ свещенството, даватъ да се разбере, че въ срѣдата на Б. У. С., или, по-скоро, въ върховетѣ на тоя съюзъ настѣпва едно опомване, единъ завой, по пжтя на който като се върви, ще може да се стигне до едни по-сърдечни отношения, до едно разбирателство между свещенство и учителство за съвмѣстна и ползотворна обществена дейност. Ние се радваме, че първата крачка въ този завой къмъ разбирателство съ свещенството се прави отъ самия председател на Б. У. С. Безспорно, това е отъ голѣмо значение за насъ, стига то да е искрено, нелицемѣрно. Но хубавитѣ думи на г. Негенцова ще си останатъ само едно добро пожелание и ще бждатъ лишени отъ всѣкакъвъ вжтрешенъ смисълъ, ако не бждатъ последвани отъ дѣла. Управата на Б. У. С., ако желае искрено да се разбере съ свещенството, ще трѣбва да започне сериозна агитация срѣди учителството, съ целъ да разсѣе множеството заблуди по отношение на Църквата, които сж се наслоили въ неговото съзнание презъ течение на десетки години, вследствие неразумната проповѣдь на фанатизирани лѣвчари, които сж стояли начело на тоя съюзъ. Българскиятъ учителски съюзъ въ лицето на своитѣ първи хора трѣбва да направи всичко, за да освободи съзнанието на голѣма частъ учители отъ осждителната и пакостна противоцърковна, противорелигиозна и атеистическа идеология, съ която тѣ сж свикнали да живѣятъ презъ всичкото време на своето обществено служение. А това ще стане най-леко, ако се промѣни курсътъ, по който се списва в. „Съзнание“. Тоя вестникъ е официаленъ органъ на Съюза, чрезъ него се провеждатъ идеитѣ, целитѣ и стремежитѣ на Съюза, чрезъ него се възпитава учителството въ такъвъ или иначе духъ, чрезъ него, следователно, ще трѣбва да се превъзпита това учителство въ братско отнасяне къмъ свещенството, та да могатъ, както казва въ приветственото си писмо г. председателътъ, „учителътъ и свещеникътъ да намѣрятъ въ себе си сили, за да преодолеятъ всички спънки и понесатъ съ достоинство и честъ кръста на народното служение и обществено обновление“.

Дано въ душитѣ и сърдцата на организиранигъ учители се всади повече религиозенъ духъ и по-голѣма любовъ къмъ Църквата, та по тоя начинъ, като се приобщатъ къмъ идеологията, която въ продължение на близо 2000 години се проповѣдва отъ Христовитѣ последователи, да се създаде необходимата основа за задружна работа между свещеници и учители. Съ такова пожелание посрѣщаме ние първата крачка за разбирателство съ свещенството, направена отъ председателя на Б. У. С.

Началото е добро, сега ще чакаме дѣлата да го затвърдятъ.

Една поучителна ирония. Всѣка година ту въ Женева, ту въ Парижъ, ту въ Лондонъ ставатъ безброй много политически, стопански, економически и др. конференции за спасяване свѣта отъ гибель, обаче, нито една отъ тѣзи конференции не затопли сърдцата, не внесе успокоение между народитѣ, не изправи неправдитѣ, не премахна материалната и духовна криза въ свѣта и не намали съ нищо условията, които представляватъ голѣма опасностъ за мира. Такива конференции

станаха и това лѣто въ Лондонъ — едната стопанска, а другата — пренесена отъ Женева — за обезоржаване. Предвиждайки, че и тия конференции ще завършатъ сжщо така безплодно, както всички други, нѣкой си остроуменъ англичанинъ решилъ да си послужи съ една ирония, та дано съ това въздействува върху заспалитѣ съвести на участницитѣ въ една отъ тѣзи конференции. На перона на гарата на Южни Кенсингтонъ, въ лондонската подземна желѣзница, нѣколко дни подиръ откриване на конференцията, този англичанинъ поставилъ една лениво пълзяща костенурка. На черупката ѝ била залепена бележка въ стихове, чиито смисълъ е:

„Бързамъ да се присъединя къмъ моитѣ славни братя—делегати на международната конференция, която много шумно се занимаватъ съ дивотии и си въобразаватъ, че вършатъ полезна работа. Тѣ забравятъ, че всичкигѣ, та и тѣхнитѣ държави, ще отидатъ по дяволитѣ, ако пълзятъ бавно, както азъ“.

Станцията, дето била намѣрена костенурката, била най-близката до зданието на геологическия музей, дето заседавала конференцията.

До сега се правиха много опити за въздействие върху съвеститѣ на господата, които отъ 15 години решаватъ сждбинитѣ на народитѣ, но никой отъ тѣхъ не си е взелъ бележка да заработи искрено въ полза на мира. Колко пакти свѣтовниятъ печатъ призовава участницитѣ въ разниѣ конференции да пристѣпятъ къмъ една по-положителна творческа работа, но положението продължава да си остава непромѣнено, поради липса на добра воля у стронелитѣ на нова Европа. Недоволнитѣ отъ непоносимото състояние на свѣтовнитѣ работи ето прибѣгватъ вече до иронията, като срѣдство, за да стреснатъ г-да дипломатитѣ, но едва ли ще успѣятъ. А случката съ костенурката по единъ простъ начинъ говори много нѣщо. Тя е единъ сериозенъ протестъ отъ името на всички онеправдани народи, които не могатъ да гледатъ на свикванитѣ международни конференции иначе, освенъ както се гледа у насъ на жената, която, като не желае да меси, само сѣе. Сжщото вършатъ и дипломатитѣ на тия конференции, затуй и дѣлата имъ заслужаватъ иронията съ костенурката.

Дано почерпятъ поука поне отъ нея!

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

— Правителството реши да залази режима съ търговията на зърненитѣ храни, като опредѣли житото 2'80 лв. кгр.

— България ще изнесе по лондонския протоколъ 220 мил. кгр. жито.

— Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата сж въ Локкарно, Швейцария, и ще заминатъ за Санъ Ресоре, Италия.

— Преговоритѣ съ банкеритѣ на българскитѣ заеми сж на прекжсване. Банкеритѣ сж неотстѣпчиви.

Подписаниятъ четворенъ пактъ въ Римъ се смѣта за начало на сближение между Англия и Германия. Италия ще посрѣднички да се постигне разбирателство съ Франция. Швейцарскитѣ печатъ смѣта, че пактътъ ще наложи ревизия на мирнитѣ договори кога и да е.

Въ Гърция сж извършени арести на офицери заговорници за новъ превратъ. Англия е отказала заемъ на Гърция.

Въ Добруджа ще бждатъ заселени нови групи цинцари, дошли отъ Албания.

Италиянската въздушна ескадра е въ Нью-Йоркъ и се връща въ Европа. Била е предметъ на почессти.

Ганди е решилъ колективната съпротива въ Индия да спре, а да почне индивидуалната.

Американското правителство е взело мѣрки срещу спекулата въ борсата. Доларьтъ се качва.

Въ Лондонската стопанска конференция усилено работятъ комисииитѣ.

Обществото на народитѣ се свиква за 25 септемврий.

Дунавската международна конференция е решила да се свърже Дунава съ Рейнъ чрезъ каналъ, да се укрепи българскитѣ брѣгъ при Козлодуй и да се направи при Видинъ зимовище за параходи.

Изметъ паша, министъръ-председателътъ на Турция, ще бжде въ София презъ августъ. Голѣмо земетресение около Смирна е нанесло пакости. Има и човѣшки жертви.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ.

Въпросъ. Кръстихъ болно дете безъ билетъ отъ общината за раждането му. Не потърсихъ билетъ, защото детето щѣше да умрѣ, докато донесатъ билета, както и умрѣ. Кметътъ ми състави актъ. Какъ ще се оправдая?

Отговоръ. За да избѣгнешъ всѣка отговорностъ, ти бѣше длъженъ, веднага следъ кръщението на болното дете, да уведомишъ общинското управление, че си побързалъ да кръстишъ такъво и такъво дете, понеже е било болно. Това ако не си сторилъ, ще си понесешъ последицитѣ отъ акта, защото законътъ за статистиката е строгъ.

Въпросъ. Българинъ, руски възпитаникъ, твърди, че въ Русия, за малко, подъ 5 години, умрѣло дете не се правѣло панихида съ варена пшеница, а само съ варено млѣко, поснеже (ило млѣчно дете). Вѣрно ли е това?

Отговоръ. Въ „Настольная книга“ на Булгакова, която е била и е ръководство на цѣлия руски клиръ, по този въпросъ, на стр. 1269, е казано.

„При извършване панихида или лития въ паметъ на починалия, поставя се върху особена маса *кутиа* или *коливо*, т. е. сварени пшенични или други зърна, наситени съ захаръ или медъ, поради което коливото има всѣкога сладъкъ и приятенъ вкусъ. Значението на коливото и на неговото употребление при погребението, а така сжщо и при всѣко поменуване на умрѣлия, е следващото: семената съдържатъ въ себе си животъ, и като се посадятъ въ земята, произвеждатъ ново растение, съответствуващо на семето. Както въ разлагането на семето се съдържа процесътъ на неговото прокълване (поникване), точно тѣй и въ разлагането на тѣлото се съдържа процесътъ на неговото поникване за бждещия животъ. Семената, подсладени съ захаръ или медъ, означаватъ вѣрата и надеждата на живитѣ, че починалата въ благочестие душа ще наследи сладъкъ и приятенъ задгробенъ животъ. Захарьта и медьтъ, употребявани при коливото, изобщо означаватъ, че за православитѣ и благочестивитѣ, подиръ всеобщото възкресение, ще настѣпи сладъкъ и приятенъ животъ. По този начинъ, коливото (*пшеницата*, както се казва на много мѣста у насъ) е видимиятъ изразъ на увѣреностъта на живитѣ въ безсмъртието на починалитѣ, въ тѣхното възкресение и тѣхния блаженъ вѣченъ животъ чрезъ Господа Исуса Христа, Който дарува на своитѣ вѣрни раби възкресение и животъ“.

Толчосъ. Както видишъ, не става и дума за „млѣчни деца“ или за „варено млѣко“...

Въпросъ. Въ служебника, издаденъ отъ Св. Синодъ, има изложенъ редъ за нѣкои чиновоследования, различенъ отъ оня въ типикитѣ.

Понеже въ нѣкои църкви има нѣколко типака: славянски, гръцки, български и голѣмия типикъ, младиятъ свещеникъ се чуди, кое правило да съблюдава, защото ако се води по служебника, а не по типикитѣ, стариятъ му събратъ ще го обвини, че е „отстѣпникъ отъ старото и проводникъ на новото“. Прочее, по кое рѣководство трѣбва да се води свещеникътъ?

Отговоръ. За свещенослужителитѣ на Българската православна църква сж мѣродавни изданията на Св. Синодъ. Има и служебникъ и типикъ.

Въпросъ. Какъвъ девети часъ трѣбва да се чете срещу отдание на Пасхата: пасхаленъ ли, или обикновенъ? И какъвъ на самото отдане вечерята срещу Възнесение (понеже тая година отданието съвпадна съ св. св. Кирилъ и Методий)?

Отговоръ. По първия въпросъ, между синодалния типикъ и синодалния служебникъ има противоречие. Типикътъ твърди (стр. 372), че деветиятъ часъ тогава е пасхаленъ, а служебникътъ (стр. 466 — изд. 1928 г.) — че е обикновенъ.

Ти ще гледашъ кое издание е по-ново, защото то е и по-свършено.

И споредъ мене, твърдението на служебника е правилното, защото деветиятъ часъ е *краятъ на богослужението на изминалия день*. Съ вечерната започва богослужението на *отданието*, следователно тя трѣбва да бжде пасхална.

По сжитѣ съображения, деветиятъ часъ вечерята въ деня на отданието трѣбва да бжде пасхаленъ, както твърди и служебникътъ (стр. 467).

Въпросъ. Понеже тая година отданието на Пасхата съвпадна съ празника свв. Кирилъ и Методий, питамъ: вечерята срещу Възнесение, на деветия часъ, кой тропаръ и кой кондакъ трѣбва да се прочетатъ — тия на свв. Кирила и Методия ли, или на Пасхата?

Отговоръ. Оня на по-великия празникъ, толюкось повече, че извършвашъ пасхаленъ девети часъ.

Въпросъ. Какъвъ ще бжде отпустътъ?

Отговоръ. Пасхаленъ.

Въпросъ. Свършилъ съмъ свещеническо училище (Черепишъ). Оженихъ се и следъ единъ месецъ се помина женя ми. Мога ли да се ржкоположа за енорийски свещеникъ на свободна енория?

Отговоръ. Отнеси се съ мотивирано заявление до Св. Синодъ: въ всѣки случай, ще трѣба да встѣпнѣ въ монашески чинъ.

Въпросъ. Младъ свещеникъ съмъ (отъ една година). Образование: прогимназия, пѣвчески курсъ и духовно-монашеско училище. Ако се подготвя, мога ли да се явя на изпитъ за всѣки класъ въ нѣкоя отъ семинариитѣ?

Отговоръ. По тоя въпросъ ще се отнесееш съ заявление до ректора на една отъ семинариитѣ.

Свещеникономъ *Ат. П. Маджаровъ*.

Ако искашъ да осмислишъ своя животъ, изучавай евангелскитѣ истини и изпълнявай Христовитѣ заповѣди.

I. У насъ.

Завръщане на началника на Културно-просвѣтното отдѣление. Въ срѣда, на 26 т. м., се завърна отъ Букурещъ Негово Високопреподобие Архимандритъ Кирилъ, началникъ на Културно-просвѣтното отдѣление въ Св. Синодъ.

Новъ редакторъ на „Църковенъ вестникъ“. По силата на новия законъ за пенситѣ, Св. Синодъ е решилъ да бжде освободенъ отъ 1 септемврий т. г. отъ длъжностъ нашиятъ редакторъ г. Хр. Поповъ. За редакторъ е назначенъ г. Димитъръ В. Дюлгеровъ, професоръ въ Богословския факултетъ и многогодишенъ сътрудникъ на „Църковенъ вестникъ“.

Освещаване паметници и баралефи на народни будители въ Котелъ. Утре, на 30 т. м., ще стане тържественото освещаване въ гр. Котелъ на паметникитѣ на: *Епископъ Софроний Врачански и Сава (Георги) Стойковъ Раковски*; *бронзовитѣ баралефи на: Епископъ Софроний, Архимандритъ Неофитъ Бозвели, капитанъ Георги Мамарчевъ, капитанъ В. Вълковъ, князь Стефанъ Богориди, Гавриилъ Кръстевичъ, Стефанъ Изворски, Д-ръ П. Беронъ, Преосвещеный Поликарпъ, Архимандритъ Дионисий Колтарски, князь Александъръ Богориди, князь Никола Конаки Богориди, Анастасъ Кипиловски, д-ръ Василь х. Стояновъ Беронъ, Иванъ Савовъ*; *паметнитѣ плочи, дѣто сж били роднитѣ кжши на: Епископъ Софроний Врачански, князь Стефанъ Богориди, Сава Раковски, д-ръ П. Беронъ, капитанъ Георги Мамарчевъ, Архимандритъ Неофитъ Бозвели и Гавриилъ Кръстевичъ.*

Св. Синодъ ще се представлява отъ Негово Високопреосвещенство св. Сливенския митрополитъ г. Иларионъ. Отъ името на Св. Синодъ той ще поздрави комитета, който тъй добре и бързо осжществи идеята за увѣковѣчаване паметъта на тия велики народни дейци отъ близкото минало.

Нови богослови. Презъ м. юний т. г. завършиха съ успѣхъ Богословския факултетъ при Софийския държавенъ университетъ следнитѣ богослови:

1) Архимандритъ Софроний. 2) Иеродяконъ Партевий. 3) Иеродяконъ Григорий. 4) Първанъ Харалампиевъ. 5) Орфанъ Желевъ. 6) Атанасъ Пеневъ. 7) Борисъ Пантовъ. 8) Борисъ п. Симеоновъ. 9) Савчо Стойновъ. 10) Цоло Вълчевъ. 11) Иванъ Тутековъ. 12) Станчо Визиревъ и 13) Димитъръ Мариновъ.

Отпуснати стипендии на ученици въ Духовнитѣ семинарии.

Софийска дух. семинария. По ходатайство на учителския съветъ, Св. Синодъ е отпусналъ цѣла стипендия на Николовъ Иванъ Цаневъ, ученикъ отъ V-б класъ, и по половинъ стипендия на ученицитѣ Генковски Павелъ Мичевъ, отъ II-б класъ, и на Добревъ Иванъ Николовъ, отъ II-б класъ.

Пловдивска дух. семинария. Отпуска се по половинъ стипендия на ученицитѣ Ивановъ Пантелей Ди-

митровъ, отъ I класъ, и Пашовъ Харалампи Кръстевъ, отъ IV-б класъ.

Измѣнение устава на спомагателния фондъ за свещенослужители. Св. Синодъ е измѣнилъ чл. 8 отъ Устава на спомагателния фондъ за свещенослужители въ следния смисълъ: „Размѣрътъ на редовната помощ се опредѣля въ зависимост отъ материалното и семейно положение на пострадалия свещенослужителъ, отъ броя на отпуснатитѣ редовни помощи и отъ състоянието на фонда“.

Пенсионирани свещенослужители. Св. Синодъ е разрешилъ да бждатъ освободени отъ енорийска служба, съ право на пенсиониране, следнитѣ свещенослужители:

- 1) Протоиерей Анастасъ Райчевъ отъ с. Рехово, Русенско.
- 2) Свещеникъ Христо П. Куценски отъ с. Видима, Търновско.
- 3) Свещеникъ Василь Тодоровъ отъ с. Дългня, Дръновско.
- 4) Свещеникъ Тодоръ Панковъ отъ с. Градище, Търновско.

Одобрени кандидатури за свещеници. Св. Синодъ е одобрилъ кандидатуритѣ на следнитѣ кандидати за свещеници:

- 1) Маринъ Никитовъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Угърчинъ, Ловчанско.
- 2) Костадинъ Рашковъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Върбица, Борисовградско.
- 3) Владимиръ п. Емануиловъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Ново-село, Провадийско.
- 4) Методий Ананиевъ Ивановъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Надежда, Софийско.
- 5) Господинъ Таневъ Генчевъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Михайлово, Ст.-Загорско.
- 6) Георги К. Кюркчиевъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Баня, Разложко.

Църковниятъ пансионъ на св. Софийска Митрополия се премѣсти въ ново здание съ всички удобства. Записвания, ангажиране мѣста и подробности — при Дирекцията, ул. „Св. Кирилъ и Методий № 43, телефони 65-27 и 9-73.

Печатна погрѣшка. Въ брой 29 на „Църковенъ вестникъ“, стр. 326, колона втора, 5 редъ отгоре, вмѣсто: „френското иго, да се чете: „фенерското иго“.

Редакционни. Съ тоя брой „Църковенъ вестникъ“ встъпва въ ваканция. Идниятъ брой ще излъзе на 16 септември т. г.

Презъ идната седмица ще бжде изпратена на всички абонати *безплатната* притурка „Духовна култура“, кн. 50—51.

II. Въ чужбина.

Еладската църква. В. „Еклизиа“, официаленъ органъ на Еладската църква, съобщава, че на Петровденъ и тази година била извършена на Ареопага въ Атина традиционната вечеря въ споменъ на проповѣдта — държана отъ ап. Павла на сщцото мѣсто въ Атина, когато отседналъ въ този гръцки градъ. На тази вечерня присъствували много богомолци и чужденци. Вечернята била извършена много трогателно и тържествено въ присъствието на агинския архиепископъ, синодални архiereи и многоброенъ клиръ. На тази вечерня пѣлъ многоброенъ хоръ отъ църковни пѣвци. Вечернята направила отлично впечатление на всички присъстващи по своята трогателностъ и редъ.

Александрийската църква. Борбата въ Александрийската църква между александрийския патриархъ и Св. Синодъ при него по въпроса за бждещия изборъ на александрийски патриархъ е вече напълно открита. Гръцкитѣ общини въ Египетъ и другадѣ въ Африка не искатъ по никакъвъ начинъ да се откажатъ отъ правото и народътъ да взима участие въ избора на александрийски патриархъ, а не да се избира той само отъ клира. Тѣхна делегация връчила вече на патриарха една резолюция, взета и подписана отъ 39 гръцки общини въ цѣла Африка, дето се изтъква и подчертава, че *нѣмало да признаятъ за патриархъ евентуално избрания въз основа на решенията на патриарха и Св. Синодъ при него.* Въ сщцата резолюция тѣ отправили последенъ апелъ къмъ патриарха Мелетия и Св. Синодъ при него да ревизиратъ решенията си и да свържатъ прекъснатата между общинитѣ и патриарха връзка, която единствено могла да запази и да закрепости историческия образъ на патриаршията.

Ромънската църква. Цариградскиятъ гръцки в. „Апогевматини“ (Следобедникъ) е напечаталъ нѣколко кореспонденции отъ Букурещъ за конференцията на свѣтовното побратимяване чрезъ църквитѣ, като е далъ и текста на речта, произнесена отъ ромънския патриархъ Миронъ по този случай. Ето нѣкои характерни мѣста отъ тази речъ: „Никога народитѣ не сж били ли пени толкова отъ побратимяване и мирно съжителство. Християнството и Православната църква изпълняватъ своята мисия тогава, когато проповѣдватъ мира и работятъ за неговото осществяване. Следователно, доброто споразумение и мира първо трѣбва да взематъ върхъ между разнитѣ православни църкви. За изпълнение на тази точка отъ моята програма сметохъ за свой свещенъ дългъ въ своята първа мирна мисия до автокефалнитѣ църкви да настоя за свикването на всеправославенъ синодъ. Лично поехъ тежко пътуване, като посетихъ православнитѣ патриаршии и Еладската църква, за да се опознаемъ взаимно. Азъ бѣхъ първиятъ, който прострѣхъ братска ръка къмъ съседната българска църква, като изпратихъ и свой делегатъ и делегатъ на Св. Синодъ въ София, за да извърши служба съ българитѣ съ целъ да се открие пѣтната врата и стане възможно възвръщането въ православната спогодба, кждето българитѣ трѣбва да бждатъ приети съ братски прегръщания. Азъ се намѣсихъ лично за вдигането на схизмата. Ние изпратихме многократно делегати въ Цариградъ и София за постигането на тази необходима целъ. Ние ще продължаваме да се възползуваме отъ всѣки удобенъ случай и моментъ за премахване на разногласията“.

Говорейки по-нататъкъ за сществуващия между Цариградската и Албанската църкви споръ, ромънскиятъ патриархъ Миронъ поддържалъ, че било естествено Албанската църква да се удостои съ своята независимостъ, защото албанскиятъ народъ билъ получилъ вече своята цѣла и пълна политическа независимостъ.

ЗА КАМБАНИ

Църковни, училищни първокачествени доставяне на нови и преливане на спукани Меснигови полилен, публични часовници за камбаниритѣ

Отнасяйте се до най-добре реномираната фирма

Бр. Алексиеви,

1—1643—1

ул. V. Болнична — Пловдивъ.